

Методичні поради

**«Антиплагіатор»:
як виявити плагіат у тексті та зупинити його
розповсюдження**

Підготувала:

Букреева Ольга
Методистка Відділу
науково-методичної роботи
Луганської ОУНБ

Любі колеги, ці методичні поради будуть корисними кожному бібліотекарю або методисту, хто готовий протидіяти плагіату. Особливо вони необхідні тим бібліотекарям, які задіяні до організації різних конкурсів, серед яких – літературні, творчі, дослідницькі.

Бібліотекарі зобов'язані бути на варті академічної доброчесності. Ми з вами пов'язані з освітнім процесом і маємо сприяти його якості.

І нехай буде менше лауреатів антипремій – **«Академічна негідність»**.

Найдоступніший спосіб перевірки

Звичний пошук за ключовими словами через стрічку пошуку. Наприклад, пошук гугл. Достатньо скопіювати шматочок тексту і помістити його в рядочок пошуку. Часто таким чином ми знаходимо сайти з готовими статтями, творами та іншими інформаційними текстами. Такий спосіб перевірки спрацьовує безпрограшно, якщо автор копії навіть не перефразовав речення. Так ми можемо знаходити цілі абзаци на різних ресурсах. Іноді таким чином варто перевірити декілька шматочків тексту. Вони можуть бути взяті з різних ресурсів. Це потребує певної кількості часу, але не варто лінуватися в цьому питанні, якщо ви зацікавлені в тому, щоб робота, яку ви перевіряєте або навіть рекомендуєте, була правомірною та академічно доброчесною. Такий спосіб є досить складним, якщо вам необхідно перевірити великі масиви тексту. Натомість він безкоштовний. Тож, давайте розглянемо деякі **особливості пошуку**, з яким ви, напевно, знайомі. Якщо не пам'ятаєте, нагадуємо.

1. Пошук точної фрази або форми слова. Візьміть слово у потрібній вам формі або фразу в лапки. Гугл шукатиме відповідності без змін.

Наприклад: «Сім'я вечеря коло хати».

2. Пошук на певному сайті. Для цього використовуйте оператор site. Він дозволяє прямо в запиті вказати сайт, на якому потрібно шукати. Після site поставте двокрапку.

Приклад: Неформальна освіта в публічній бібліотеці site: library.lg.ua

3. Як шукати документи у потрібному форматі? Поставте в запиті filetype, двокрапку і потім тип документа, який вам потрібен (pdf, doc і т. ін.)

Приклад: заява на відпустку filetype:doc

4. Шукаєте цитату, але слово-два не пам'ятаєте? Не проблема. Візьміть цитату знову таки в лапки, а замість забутого слова поставте зірочку - *

*Приклади: «ніч яка місячна *ясная»;*

*«Колись, через багато років, полковник ***, стоячи біля стіни перед загоном».*

5. Як знайти щось із декількох варіантів? Не обов'язково оновлювати запит багато разів. Можна просто використати слеш - /

*Приклади: книги/журнали/газети;
будинки у Харкові/Сумах/Чернігові*

6. Пошук слова в межах одного речення

Використовуйте «амперсанд» –&. Якщо з'єднати слова амперсандом, гугл знайде документи, де ці слова стоять в одному реченні.

Приклад: книга Кінга & премія

7. Як знайти документ з певним необхідним словом?

Поставте перед цим словом плюс, не відділяючи його від слова пробілом. У запит можна додати кілька обов'язкових слів.

Приклад: історія України +Гетьманщина

8. Що можна зробити, якщо деякі моменти у пошуковому запиті категорично не потрібні? Можна виключити з пошуку певні непотрібні слова, поставивши перед ними знак -.

*Приклади: книги про тварин -тигри;
сукня -червона -міні*

Це загальні правила, які можуть знадобитися в різних ситуаціях. Подібних операторів значно більше.

Інші способи перевірки тексту на плагіат можуть бути більш швидкими та ефективними. Існує чимало програм або онлайн-сервісів для подібної перевірки. Дослідивши найпоширеніші варіанти, вирішили виділити деякі з них. **Онлайн-ресурсів**, які дозволяють перевірити текст на плагіат, знаходимо значно більше, ніж програм, які потребують встановлення. Але тут важливо переконатися, контент якою мовою ресурс здатен шукати для перевірки. Чимало таких онлайн-перевірок, наприклад, діють лише російською мовою і не зможуть стати у нагоді нам для перевірки текстів державною мовою. Ми виокремили декілька сервісів, здатних працювати різними мовами, серед яких – українська. Також не кожне джерело перевірки викликає довіру, не кожен ресурс може гарантувати якість. Тут варто бути уважними.

Розглянемо декілька прикладів. Наведені сервіси є надійними, але не всі з них – безоплатні. Тарифна сітка розрахована для навчальних закладів і також для особистого використання.

[StrikePlagiarism.com](https://www.strikeplagiarism.com) – онлайн-сервіс для перевірки тексту на плагіат. Ви можете завантажити файли для перевірки у будь-якому зручному для вас форматі, без обмежень на обсяг документу. Сервіс користується довірою Міністерства освіти України. 2018 року компанія першою в Україні підписала Меморандум про співпрацю з Міністерством, який дозволяє українським закладам перевіряти дисертації на пільгових умовах. [Деталі про сервіс](#). Але стосовно індивідуального використання, тут також існують обмеження за ціною.

Спочатку зареєструйтеся, будь ласка. Для цього слід натиснути кнопку «**Реєстрація**» у верхньому правому кутку. Після цього перед вами з'явиться коротка анкета. За замовчуванням анкета швидше за все буде англійською мовою. Але за необхідності також у верхньому правому кутку анкети ви можете змінити мову. Наприклад, на українську. Заповніть декілька нескладних пунктів (Ім'я, прізвище, електронна пошта, пароль), – і ви зареєстровані. Після цього пропоную вам ознайомитися з розділом [«Ціни та послуги»](#).

Тут ви побачите дві окремі колонки. Одна стосуватиметься цін для університетів та інших організацій. А інша – про ціни для особистого використання сервісу. Детально ознайомтеся з поданою там інформацією. Як бачите, **перевірка 20 000 символів коштуватиме 78 грн.** І відповідно – кожні 20 000 символів потребуватимуть ще по 78 грн.

UNICHECK (раніше UNPLAG) – сервіс від українських розробників, створений 2014 року на потреби українських навчальних закладів. Має зручний функціонал, може здійснювати перевірку різними мовами: українською, англійською, французькою та іншими. Ознайомтеся, будь ласка, детальніше [за посиланням](#). Звісно, тут також нескладно зареєструватися. Як і в першому випадку, вам знадобиться електронна пошта, якою ви користуєтеся.

Можливості сервісу доступні як для сумісного використання на різних онлайн-платформах (Moodle, Google Classroom та інші), так і для індивідуального використання зацікавлених цією темою особами.

Сервіс дійсно зручний, але не безкоштовний. Ціни тут. Для індивідуального використання **перевірка 100 сторінок тексту коштуватиме 15 доларів.** Одна сторінка, як сказано на сайті, – це 275 слів з подвійним інтервалом згідно з академічним стандартом. Тобто перевірка 27500 слів коштуватиме тут приблизно 400 грн.

ВАЖЛИВЕ ЗАСТЕРЕЖЕННЯ. Перевіряючи на плагіат через різні програми та сервіси, враховуйте, чому автоматика програми вважає текст неунікальним. Будь-яка програма практично робить те ж саме, що і пошукова система, тільки швидше працює з великими масивами тексту. Програма надає посилання, де саме вона знаходить шматочки тексту. Але ж цей текст міг бути опублікований його автором в особистому блозі, або на сторінці у соціальних мережах, перш ніж потрапити до вас. Тому, будь ласка, **ОБОВ'ЯЗКОВО** звертайте увагу на посилання, які сервіс перевірки вам пропонує. Так, наприклад, текст методичних порад, який ви отримали, ми, як і зазвичай, розмістили на нашому сайті Луганської ОУНБ. І якщо зараз ви скопіюєте текст і перевірите його автоматичною програмою, вона вам «скаже», що текст, не унікальний, бо взятий з цього сайту. Перейшовши за посиланням, ви побачите, що автором є саме та людина, яка вам і надіслала представлений текст. І немає причин

хвилюватися. Подібна ситуація може стосуватися й інших текстів. Тому уважно ставтеся до автоматичних перевірок.

Враховуючи ситуацію, згідно з якою:

- a) більшість офіційних ресурсів не є безоплатними;
 - b) доступні безкоштовні ресурси, на які ми часто натрапляємо (наприклад, [Advego Plagiatus](#)) є російськими, їх використання ми не можемо радити, вони здебільшого не достатньо орієнтуються в україномовному контенті,
- маємо висновок: зручним методом перевірки на плагіат для нас з вами часто є той, який було названо найпершим, а саме – пошук за ключовими словами. Наприклад, гугл-пошук. Деталі про такий пошук – вище.**

Підсумуємо. Представлені в цих методичних порадах способи та ресурси рекомендуються нашим методичним центром як надійні та якісні. Тому радимо вам саме їх для ознайомлення. Якщо ви користувалися іншими програмами та сервісами, напишіть, будь ласка, якими саме і чи задоволені результатом.